Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentrŭ Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 86. Brașovŭ, Duminecă, 17 (29) Aprilie 1888.

Brașovŭ, 16 Aprilie st. v. 1888.

Presupunerea nóstră s'a adeveritŭ. Precum ne arată raportulŭ ce l'amŭ primitŭ despre decursulŭ procesului de pressă alŭ „Tribunei,“ representantulŭ ministeriului publicŭ a acusatŭ mai multŭ pressa română în genere, decâtŭ s'a ocupatŭ cu articululŭ încriminatŭ alŭ numitei foi.

Locŭțiitorulŭ procurorului generalŭ Dr. Jeszenszky a redicatŭ cele mai grave acusărĭ în contra ḑiaristicei române ḑicêndŭ, că ea ar denatura faptele, ar născoci neadevĕrurĭ și ar aprinde din nou foculŭ discordiei.

Vomŭ rĕspnnde la rêndulŭ nostru la aceste învinuirĭ pline de patimă órbă și lipsite de ori-ce temeiu și nu vomŭ rĕmâné datorĭ cu nimicŭ „amabilelui“ procurorŭ, care cu tótă „eleganța esteriorului sĕu,“ cu tótă „privirea“ blăjină din ochii sĕi albastrĭ“ și cu tóte „mișcările sale muierescĭ“ despre care fantaséză o fóiă unguréscă din Clușiu, s'a rĕpeḑitŭ ca unŭ tigru flămêndŭ asupra ḑiaristicilorŭ românĭ vorbindŭ totŭ numai de ei, învinuindu-i totŭ numai pe ei pentru tóte, ca și când ei ar fi produsŭ tótă nemulțămirea ce domnesce aḑĭ nu numai între naționalitățĭ, ci chiar și între Ungurĭ.

Pentru acuma ne mărginimŭ a atrage atențiunea asupra unei împrejurărĭ caracteristice. Verdictulŭ condamnatorŭ de Mercurea trecută pare a fi avutŭ menirea de a servì ca unŭ felŭ de *„pièce de résistance“* pentru cei ce voiescŭ sĕ sórbă într'o lingură de apă pe pretinșii „agitatorĭ“ românĭ, ḑiariștĭ orĭ neḑiariștĭ.

Cumcă foile unguresci din Pesta vorŭ aproba din tótă inima rigórea pedepsei dictate la Clușiu, nu mai putea fi nicĭ o îndoélă; dér cumcă oficioșii ungurĭ se vorŭ folosi de verdictulŭ din Clușiu spre a preocupa opiniunea publică în contra generalului Doda, care, precum scimŭ, este citatŭ înaintea tribunalului din Arad pe ḑiua de 14 Iuniu n., la atâta obrăsnicia totŭ nu ne-amŭ așteptatŭ.

S'a totŭ amânatŭ procesulŭ intentatŭ d-lui generalŭ Doda și multă vreme nu s'a sciutŭ nimicŭ despre intențiunile guvernului față cu elŭ. Eată însĕ ce i se telegrafiază din Pesta, a doua ḑi după pronunțarea verdictului din Clușiu, ḑiarulŭ „Neue freie Presse“, care primesce informațiunile sale din cercurile guvernamentale:

„In fața condamnării la închisóre de unŭ anŭ a ḑiaristului românŭ Slavicĭ, întêmplată erĭ în Clușiu, pentr'unŭ articulŭ publicatŭ de elŭ în „Tribuna“ asupra alegerei generalului Doda, care sentință se aprobă de tótă pressa de aicĭ, unŭ alŭ doilea procesŭ politicŭ, ce stă înainte, *deșteptă unŭ interesŭ mai mare...*“

După acésta introducere, a căreia tendință de a preocupa opinia publică în contra generalului Doda este vĕdită, i se raportéză fóiei vienese causa pentru care generalulŭ Doda e trasŭ înaintea tribunalului din Aradŭ și i se comunică, că generalulŭ a rugatŭ pe deputatulŭ Carolŭ Eötvös sĕ-i fiă apĕrătorŭ, ceea ce acesta a și promisŭ.

Metoda de a preocupa și sumuța opiniunea publică în ajunulŭ proceselorŭ politice nu se mai practică aḑĭ, precum amŭ arătatŭ, decâtŭ numai de către agitatorii ungurĭ. Amarŭ se înșélă ei însă dacă presupunŭ, că prin asemenea nedemne uneltirĭ vorŭ amăgi lumea făcêndu-o sĕ crédă lucrurĭ, ce numai reua lorŭ consciință e în stare a le născoci.

Turcia și Grecia.

Se scie că Grecia face nencetatŭ propagandă panelenistă în Macedonia prin metropoliții, episcopii și dascălii grecĭ de acolo. Guvernulŭ grecescŭ cheltuesce sume enorme cu acéstă propagandă, îndreptată mai alesŭ în contra desvoltării naționale și culturale a Românilorŭ macedonenĭ. Aceste uneltirĭ grecescĭ, care în timpulŭ de aḑĭ întêmpină pretutindenea cele mai amarĭ desastre, suntŭ bine cunoscute guvernului turcescŭ, care nu se mai lasă a fi ademenitŭ de intrigile și apucăturile viclene ale agențilorŭ guvernului grecŭ, ce cutrieră Macedonia, Epirulŭ și Albania spre a spori aderenții ideii paneleniste.

In fruntea acestorŭ agențĭ suntŭ metropoliții și episcopii grecĭ din acele părțĭ. Românii macedonenĭ au avutŭ sĕ sufere multŭ din partea acestorŭ nenfrênațĭ uneltitorĭ, suferŭ și astăḑĭ chiar, fără însĕ ca sĕ le mai pótă strica, căcĭ Românii se desvóltă cu pașĭ repeḑĭ, se'nchiagă totŭ mai multŭ și orĭ-ce uneltire grecéscă se sfărâmă de resistența elementului românescŭ.

Numai asemenĭ uneltirĭ au pututŭ pricinui în ḑilele acestea destituirea Metropolitului grecescŭ din Serres, de către guvernulŭ turcescŭ. S'a supĕratŭ focŭ de acésta și patriarchulŭ și guvernulŭ grecescŭ. De aci mare încordare în relațiunile dintre Grecia și Turcia. Guvernulŭ grecŭ, care avea de gândŭ sĕ trimétă la Constantinopolŭ unŭ solŭ, spre a duce Sultanului marea cruce a ordinului Mântuitorului, a renunțatŭ la acésta, Ba totŭ ministeriulŭ grecŭ cu gura mare, totŭ elŭ a făcutŭ Porții observațiunĭ pentru „persecuțiunile“ îndreptate contra elementului grecescŭ din Turcia, și în acelașŭ timpŭ s'a încercatŭ, dér înzadarŭ, sĕ facă pe Pórta a înțelege, că dorința Greciei e „mănținerea“ statului quo în Macedonia, ér nu cum ḑicŭ Slavii, că Grecii voescŭ sĕ aducă pe tapetŭ cestiunea macedonénă, prin rĕsvrătire, ațîțândŭ prin acésta pe Turcia în contra Elenismului.

Pórta cunósce multŭ prea bine pe Grecĭ, decâtŭ ca sĕ mai crédă asemenea desvinovățirĭ, după-ce prinșĭ suntŭ mai în fiăcare ḑi asupra faptului. Cetele de brigandĭ ce au începutŭ a se ivi în mare numĕrŭ în Macedonia, și încă conduse de oficerĭ grecĭ, pentru ca sĕ aducă neliniște și turburare, de sigurŭ nu vorŭ contribui a spăla pe cei din Atena de învinuirile ce le merită. Unele din puterile europene au și începutŭ a'i admonia pentru aceste uneltirĭ, carĭ numai simpatii nu le vorŭ câștiga.

Procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei“

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans“.)

Clușŭ, 25 Aprilie 1888.

Apĕrarea d-lui **Ióanŭ Slavicĭ**.

Onor. tribunalŭ, stimațĭ jurațĭ!

Mĕ vețĭ ierta, décă apĕrarea nu va merge tocmai fluentŭ, pentru-că de multŭ nu am vorbitŭ ungurescе, deórece n'am prea avutŭ ocasiune și și de altmintrelea posiția mea e cu multŭ mai grea, decâtŭ a acusatorului, pentru-că eu trebue sĕ mĕ apĕrŭ.

Trebue înainte sĕ declarŭ, că atuncĭ, când am primitŭ actulŭ de acusare, am fostŭ convinsŭ, că nu potŭ fi judecatŭ, pentru-că în acestŭ actŭ nu este nicĭ o învinuire întemeiată. Eu am aflatŭ într'ênsa învinuirea, că am agitatŭ în contra națiunei maghiare. Nu e în elŭ acésta. Nicĭ n'am voit'o și nicĭ actulŭ de acusare nu o arată. Și am creḑutŭ că onor. procuratură o va arăta cu acésta ocasiune, dér din vorbirea de acusare ce am auḑit'o acésta nu resultă, pentru-că mai întâiu vorbesce numai în genere despre nisce lucrurĭ, carĭ n'au locŭ aicea. Póte că arŭ avé locŭ în dietă séu în altă adunare politică.

E vorba de marea ideă de naționalitate și discursulŭ de acusare arată aicĭ câte și mai câte a făcutŭ națiunea maghiară pentru naționalitățĭ. Așŭ puté sĕ rĕspundŭ la tóte aceste; celŭ puținŭ mi-s'a datŭ ocasiune și póte așŭ puté sĕ arĕtŭ, că acéstă cestiune totușĭ nu este așa, cum ḑice procurorulŭ. Credŭ însĕ că acésta ar fi unŭ abusŭ, căcĭ eu n'am venitŭ aicea ca sĕ esprimŭ aceste adevĕrurĭ, ci am venitŭ ca sĕ mĕ apĕrŭ. Tocmai așa de puținŭ voiu rĕspunde la aceea, décă datorimŭ orĭ nu credință și alipire. Asta nu e tréba acusatorului. Intrebarea, că óre sunt eu credinciosŭ, nu are locŭ aicĭ, și de aceea mĕ simtŭ vĕtămatŭ când cineva ḑice despre mine că nu sunt totŭ așa de credinciosŭ fiiu alŭ țĕrei, ca elŭ; acésta nu s'a doveditŭ.

După aceea ne vorbesce acusatorulŭ despre iubirea frățéscă. Eu sunt convinsŭ în consciința mea, că ceea ce am

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Revistă literară.

V.

Intr'unŭ studiu despre literatura românéscă publicatŭ în Romänische Kunstdichtungen de Th. Alexi, citescŭ la pag. 16: „Novele și romane vrednice de cetitŭ au scris rĕposatulŭ I. A. Lăpĕdatu și Theochar Alexi în „Albina Carpațilorŭ“. Mai tărḑiu unŭ prospectŭ, ce vestia apariția romanului „Beiŭ, Vodă, Domnŭ,“ totŭ de Th. Alexi, spunea, că scrierea acésta va face epocă în desvoltarea romanului la noi: două afirmații, de carĭ publicațiile d-lui Alexi s'au făcutŭ vinovate, fără sĕ-ĭ céră nimenĭ sémă. Ajunsŭ astfelŭ vestitŭ în mulțime, unŭ redactorŭ îlŭ însărcinéză sĕ'i scrie romane pentru fóia sa și de-aci încolo d-lŭ Alexi are prilejŭ sĕ se pună la vorbă numĕrŭ de numĕrŭ cu cetitorii românĭ, sĕ-i deprindă cu o cetire lipsită de ori-ce seriositate, cu „potopurĭ de cuvinte în pustiurĭ de idei,“ dér și cuvintele acestea doveditóre de puțină cunoștință de limbă românéscă.

Décă scrie romane istorice, simțĭ îndată că nu cunósce vremile în carĭ se petrece acțiunea lorŭ; décă se mulțămesce cu presentulŭ, nu găsescĭ o acțiune grupată împrejurulŭ unui conflictŭ de idei orĭ de patimĭ orĭ de vederĭ și datine vechĭ și noue, nu-lŭ veḑĭ nicĭ silindu-se sĕ dea o credinciósă icónă a vieței păturilorŭ sociale, cu carĭ se va fi ocupândŭ orĭ se va fi ocupatŭ autorulŭ: scurtŭ, nu găsescĭ decâtŭ vorbe, vorbe, vorbe. După mine acésta însemnă, că autorulŭ acesta contribue la părăginirea vieței nóstre literare, abătêndŭ spiritele dela o seriósă și sănĕtósă lectură. Fiindŭ de lipsă, voiu reveni demostrândŭ aceste afirmații. Deocamdată mĕ mulțămescŭ a arăta, în ce constă meseria scrierei de romane „epocale“ românescĭ.

S'o spunŭ dér dela începutŭ: Epocalulŭ romanŭ „Beiŭ, Vodă, Domnŭ“ este una plagiatŭ, adecă: ce-a scrisŭ N. Filimonŭ în „Ciocoii vechĭ și noi,“ romanŭ publicatŭ în „Revista română pentru științe, litere și arte din Bucurescĭ, (în anii 1862 și 1863) a copiatŭ d-lŭ Th. Alexi în romanulŭ sĕu „vrednicŭ de cetitŭ“ „Beiu Vodă Domnŭ.“ Cum a copiatŭ, se va vedé din paralelele ce reproducemŭ mai josŭ. Acțiunea se petrece în vremile lui Vodă Caragea din Muntenia; dér coloritulŭ corĕspundĕtorŭ acestorŭ vremĭ se perde în stilulŭ d-lui Alexi. Imbrăcândŭ o haină strĕină, autorulŭ acesta o sfîșie mai ântâiu și o noroeșce sĕ nu o mai cunoșcĭ. Iată câte-va probe:

Alexi.	Filimonŭ.
În fine se putu distinge cum se cade marele postelnic pe scară. Era îmbrăcat cu unŭ antereu lung, încinsŭ peste mijlocŭ cu unŭ șalŭ turcescŭ din Țaligrad, cu ișliculŭ în capŭ, și învĕlitŭ până pe la sprîncene cu o giubea, care era de postavŭ albastru și căptușitŭ cu blană scumpă. Cum zări pe Tache, îi striga cu tótă gravitatea unui boierŭ de protipendă:	In fine, Postelniculŭ apăru în scară îmbrăcatŭ cu antiriu de cutnie ca gușa porumbului încinsŭ peste mijlocŭ cu unŭ șalŭ de Țarigrad, cu ișliculŭ în capŭ și învĕlitŭ până la ochĭ cu o giubea de postavŭ albastru blănită cu blană de rîsŭ. Elŭ zări pe june și'i ḑise cu gravitatea de boierŭ de protipendadă.
„Cine eștĭ tu mĕi și ce vreai tu mĕi?“	— „Cine eștĭ, mĕ băete și ce voeșcĭ dela mine?“
Tache îndată se aruncă în genunchĭ și sărutândŭ antereulŭ boerului celui puternicŭ, ḑise cu vocea tremurândă: „Sĕ trăeșcĭ Maria ta întru mulțĭ și fericițĭ anĭ. Eu sunt Tache Pângărescu, nevrednicŭlŭ fecior alŭ slugii tale plecate Costea Pângărescu, fostului tĕu logofĕtŭ de curte!“	Junele căḑu în genunchĭ și sărutândŭ pulpana antiriului, rĕspunse cu o voce lângedă, ce inspira compătimire. „Sĕ trăițĭ întru mulțĭ și fericițĭ anĭ! Sunt Dinu Păturică, nemerniculŭ fiu alŭ pré umilitei vóstre slugĭ, treti logofĕtŭ Ghinea Păturică fostulŭ odinióră vĕtafŭ de curte alŭ înălțimei vóstre.“
„Ei bine, spune-mĭ ce voeșcĭ dela noi?“ ș. a. p. 252. 253.	„Ei bine, spune'mĭ ce vrei dela mine ș. a. p. 601.
Fanariotul nu era nicĭdecum sfiiciosŭ, șciu sĕ se profite de ocasiune. Punea mâna pe totŭ ce pu-	Fanariotulŭ nostru exploată câtŭ se putu mai bine postulŭ de Cămărașŭ, iar când vĕḑu că în

făcutŭ, am făcutŭ din iubire frățéscă, nu din ură. Nu voiu rĕspunde prin urmare nicĭ la acésta.

Ceea ce vorbesce acusatorulŭ publicŭ despre lucrarea de subminare, asemenea n'are locŭ aicĭ, pentru-că nu e vorba aicea de unŭ procesŭ politicŭ, ci de unŭ procesŭ de pressă.

Mai departe vorbesce procurorulŭ despre agitațiunĭ naționale în plural. 'Mĭ țin de datoriă a face atent pe on. tribunalŭ, că aicĭ stau numai eu și trebue sĕ declarŭ, că eu de pildă n'am vĕdutŭ pe d-lŭ generalŭ Traianŭ Doda în viéța mea, n'am vorbitŭ nicĭ-odată cu elŭ, n'am primitŭ nicĭ-odată dela elŭ scrisóre, nu i-am scrisŭ nicĭ-odată, cu unŭ cuvêntŭ, n'am statŭ nicĭ într'o legătură cu elŭ. In genere nimenĭ nu are nimicŭ cu aceea, ce scriu eu. Eu nu stau aicea ca membru alŭ unei partide, ci ca unŭ om singuraticŭ, care esprimă propriele sale convingerĭ. In ce consistă acéstă convingere, o voiu spune mai târdiu.

Totŭ așa de puținŭ e de lipsă sĕ rĕspundŭ la ceea ce a vorbitŭ procurorulŭ despre foile române, pentru că aicea numai de unŭ articulŭ e vorba. Ce sciu alții, acésta nu mĕ privesce nicĭ pe mine, nicĭ pe d-vóstră de locŭ, și despre acésta n'avemŭ sĕ judecămŭ. Acum trebue numai sĕ se cerceteze, că óre articululŭ cetitŭ aicea conține agitare, séu nu?

Mai departe a vorbitŭ acusatorulŭ despre „Kulturegylet“ și despre acésta trebue sĕ dicŭ, că nu se ține de obiectŭ.

Acum vine acusarea propriu disă. Procurorulŭ dice că eu am citatŭ în articulŭ o parte din vorbirea lui Traianŭ Doda, care dóră ar conținé agitațiune, deșteptarea urei în contra Maghiarilorŭ, de aceea, pentru că Traianŭ Doda dice, că scopulŭ lui a fostŭ de a deștepta pe Românĭ.

Ce însemnéză aicĭ cuvêntulŭ „a deștepta?“ Sĕ mĕ ierte d-lŭ procurorŭ, dér eu românesce sciu fórte bine, și, precum putețĭ vedé, vorbescŭ și ungauresce binișorŭ. Când am fostŭ de 20—22 de anĭ, n'așŭ fi pututŭ sĕ scriu altfelŭ, decâtŭ ungauresce. Dér acum mai puținŭ. Aicĭ cuvêntulŭ „românŭ“ nu e corectŭ tradusŭ. E folositŭ aicĭ în acelŭ înțelesŭ, în care dice poetulŭ maghiarŭ: Ebredj álmaidbol, ébredj nagy Árpád fia!“ Aicĭ poetulŭ maghiarŭ nu dice: Ia cuțitulŭ, ia sĕcurea, ci numai: vino-țĭ în fire, iațĭ sémă cu tine, și te deștéptă din nou la nouă lucrare.

Eu nu suntŭ omŭ politicŭ; am spus'o de multe orĭ acésta și o spunŭ și adĭ, și d-vóstrĕ vĕ veți și convinge că nu am legăturĭ politice, eu n'am fostŭ în o asemenea condițiune nicăirĭ în altă parte, numai aicĭ, și aicĭ numai atuncĭ, când m'au adusŭ alții. Unŭ adevĕratŭ agitatorŭ cutrieră țéra și așa face politică, nu însĕ pe hârtiă albă cu litere negre. Dér eu nicĭ n'așŭ fi fostŭ silitŭ sĕ vinŭ aicĭ și nicĭ redactorulŭ n'ar fi fostŭ datorŭ sĕ spună cine a scrisŭ articululŭ, dér eu i-am disŭ: D-le, orĭ ce voiu scrie spune numele meu fără sfială, căcĭ am consciința, că nu vatĕmŭ legea și sciu sĕ scriu astfelŭ, ca din cuvintele mele nimenĭ sĕ nu scótă sensulŭ, pe care eu nu voiu sĕ li-lŭ dau..

Cunoscŭ poporulŭ românŭ, am crescutŭ în mijloculŭ lui și Dumnedeu mĭ-a datŭ mie acelŭ talentŭ deosebitŭ, ca sĕ mĕ sciu înțelege cu țĕranulŭ românŭ; și convingerea mea este, că esistă deosebire de partidŭ între Românĭ și deși ei simtŭ într'unŭ feliu, o parte spune sincerŭ ce simte, cealaltă parte minte. Credeți-mĭ, că e mai bine a vorbi sincerŭ, căcĭ eu dicŭ că minte pe patria sa, pe concetățenii sĕi, pe regele sĕu, și nu spune adevĕrulŭ. Suntŭ timpurĭ, când e o datoriă a spune adevĕrulŭ și în astfelŭ de timpurĭ ne aflămŭ și acum, când nu se póte sci, ce se va întâmpla mâne séu poimâne; și tocmai de aceea, décă cineva voesce sĕ fiă omŭ de omeniă, e datoria lui a spune că așa și așa stă lucrulŭ.

Pentru-că așa e timpulŭ și așa e convingerea mea: va eși la ivélă ce însémnă cuvintele lui Traianŭ Dodŭ „deștepta-ți-vĕ“ Ele însemnéză: nu mințițĭ mai multŭ, ci vorbițĭ francŭ și lămuritŭ, căcĭ numai așa se póte curma acéstă stare nesuportabilă. Căcĭ décă o facŭ eu acésta, ca unŭ generalŭ pensionatŭ — în a căruia cercŭ de activitate nu se ține ca sĕ facă politică — cum putețĭ voi sĕ tăcețĭ, fără ca sĕ mințițĭ atuncĭ, când sunteți întrebațĭ, cum statĭ și cum vĕ simțițĭ? Acesta e înțelesulŭ acelui cuvêntŭ și spiritulŭ întregului articulŭ. Acesta e întregulŭ articulŭ cu care am avutŭ de scopŭ de a-i deștepta pe Românĭ și de a-le dice: vedețĭ ce dice acestŭ omŭ de omeniă, spunețĭ: e adevĕratŭ séu nu? décă nu e adevĕratŭ, spunețĭ că sunteți nemulțămițĭ. Décă credețĭ că în acésta este unŭ pĕcatŭ așa de mare, atuncĭ condamnați-mĕ. Facețĭ ce a disŭ acusatorulŭ, dér nu cumva sĕ considerațĭ ca doveditŭ faptulŭ pentru care sunt acusatŭ și atuncĭ, când elŭ nu este doveditŭ. Procurorulŭ dice, că este în articulŭ vorbă de alții, acum putețĭ sĕ vedețĭ, carĭ suntŭ acei alții. Eu punŭ pe ómenii mincinoșĭ iață în față cu ómenii sincerĭ, nu pe Românĭ față cu Maghiarii. Și décă noi ne luptămŭ in contra cuiva, nu e națiunea maghiară, nicĭ guvernulŭ actualŭ, ci sistemulŭ de guvernare care nu se unesce cu adevĕratele interese ale țerei, și de aceea rogŭ pe d-lŭ acusatorŭ ca sĕ dovedéscă după tóte acestea acea ce până acuma nu i-a succesŭ a dovedi.

Apĕrătorulŭ, d. adv. **Iuliu Coroianu**: Onorate d-le președinte, onoratŭ tribunalŭ, stimațĭ d-nĭ jurațĭ:

Acusațiunea desfășură de către d-lŭ procurorŭ, precum deja înainte de mine s'a esprimatŭ clientulŭ meu, d-lŭ Ionŭ Slavicĭ, înaintea stimațilorŭ d-nĭ jurațĭ, — îșĭ ia de basă astfelŭ de motive, carĭ la nicĭ unŭ casŭ nu aparținŭ pertractării de adĭ. Eu însĕ pe scurtŭ amĕsuratŭ împrejurărilorŭ, îmĭ ținŭ de datorință a rĕspunde și a mĕ declara, deși nu din tóte punctele de vedere, dér celŭ puținŭ asupra momentelorŭ celorŭ mai principale.

Stimatulŭ d-nŭ procurorŭ amintesce, cum spiritulŭ de naționalitate șĭ-a sĕvêrșitŭ luptele sale în statele civilisate ale Europei și cum a datŭ nascere acelorŭ urmărĭ, carĭ suntŭ legate de dreptulŭ naționalŭ, și cum aceste urmărĭ se manifestă și în patria nóstră. A făcutŭ deosebire, a trasŭ părete despărțitorŭ între lupta de naționalitate ce arată semnele de viéță în celelalte state civilisate, și între lupta de naționalitate sĕvêrșită în patria nóstră. Pe când cea dintâiu representă lupta cetățénului liberŭ, a omului care tinde spre civilisațiune, pe atuncĭ pe teritoriulŭ Ungariei din contră, aceste lupte le asémĕnă dlŭ procurorŭ cu-o lucrare de subminare, alŭ căreiu scopŭ ar fi, ca sĕ nimicéscă Ungaria într'o clipită.

In deosebirea acésta ce-o face, vĕd o astfelŭ de acusare, pe care trebue sĕ o respingŭ nu numai în numele clientului meu, ci credŭ, că în numele tuturorŭ naționalităților din patriă și în numele orĭ-cărui omŭ de bine.

Da, fiă-care omŭ lucréză din punctulŭ sĕu de vedere la resolvarea diferitelorŭ cestiunĭ, „și când e vorba de validitarea cestiunei, sĕ nisuiesce s'o validiteze după punctulŭ sĕu de vedere. Așa a făcutŭ și stimatulŭ d-nŭ acusatorŭ publicŭ. Amintesce înaintea d-vóstră, cu cuvinte însuflețite, puternice și bine cugetate, câtŭ de mare a fostŭ la sufletŭ națiunea maghiară față cu tóte naționalitățile din patriă și cum a satisfăcutŭ ea așteptărilorŭ îndreptățite ale orĭ-cărui fiiu din țéra acésta. Și pe când constată acestea, se provócă elŭ însușĭ la legea de naționalitate din 1868 și elŭ însușĭ combate adevĕrulŭ acestei asertiunĭ. Cum? In ce modŭ?

In modŭ fórte simplu. Relațiunile politice ale statului nostru se deosibescŭ în mare parte de relațiunile altorŭ state civilisate ale Europei. Nu ne vomŭ provoca d. e. la Francia, Anglia orĭ Germania, ci trebue sĕ aducemŭ înainte situațiunea în care ne aflămŭ noi și în care s'a desvoltatŭ o viéță națională de vecĭ, potŭ dice, de o miiă de anĭ. Acésta póte fi obiectulŭ vorbirei la resolvarea acestei întrebărĭ, acésta ne reamintesce raporturile politice cele mai apropiate, numai dela 1865—67, ceea ce nu-i așa departe.

Acésta este legea, prin care vĕdŭ eu, că dlŭ locțiitorŭ alŭ procurorului generalŭ îșĭ combate propria sa asertiune. Acéstă lege dice în întroducerea sa, că în Ungaria numai o națiune se află va se dică tóte celelalte națiunĭ suntŭ de față subordonate aceleia.

Apoi, domnilorŭ, fost'a statulŭ totdéuna liberalŭ față cu naționalitățile? Fost'a elŭ mai echitabilŭ decâtŭ orĭ-care altŭ statŭ din Europa? Rĕspunsulŭ la acéstă întrebare îlŭ va afla stim. d-nŭ acusatorŭ publicŭ în legea din 1868. Desbaterea mai pe largŭ a acestei legĭ nu se ține de obiectŭ și nicĭ nu vréu, ca prin acésta sĕ turburŭ spiritele.

Mai e încă unŭ punctŭ, pe care érășĭ nu'lŭ potŭ lăsa neamintitŭ. St. dnŭ acusatorŭ publicŭ întrébă aici, în fața tuturorŭ, nu pe mine, și nicĭ pe acusatŭ nu, ci pe tóte naționalitățile din țéră: décă avemŭ vre-o libertate publică, pe care sĕ nu-o fi eluptatŭ Maghiarii? Eu constatŭ stim. d-nĭ jurațĭ, că da, avemŭ fórte multe avemŭ, mai constatŭ însĕ că tóte aceste libertățĭ nu le-a eluptatŭ numai națiunea maghiară, ci toțĭ împreună toțĭ locuitorii din țéră, toțĭ cetățenii le-amŭ eluptatŭ, jertfindŭ împreună banĭ, sânge și patriotismŭ pentru causa comună. Acesta îmĭ este rĕspunsulŭ la obiecțiunea acésta.

Ceea ce a amintitŭ mai departe dlŭ acusatorŭ publicŭ mai conține o parte fórte neplăcută: imputarea că în genere tóte diarele când vorbescŭ de domnitorŭ, îlŭ numescŭ „împĕratŭ“ și nu „rege.“ Nu potŭ sĕ dicŭ, că acésta este adevĕratŭ nu potŭ sĕ dicŭ pentru-că nu sunt de de convingerea acésta. Eu care în fiecare di cetescŭ deopotrivă tóte diarele românescĭ, am vĕdutŭ totdéuna numirea de împĕratŭ și de rege. La tótă întêmplarea scriitorulŭ articolului se folosesce de numirea ce'i vine mai ușorŭ. Unŭ lucru trebue în totŭ casulŭ lămuritŭ. Și anume, că de când Augusta Casă domnitóre Habsburg-Lotaringia șéde pe tronulŭ Ungariei și póртă și coróna împĕrătéscă austriacă, poporulŭ românŭ s'a obicĭnuitŭ a numì pe domnitorulŭ sĕu împĕratŭ, și décă merge cineva între poporulŭ din orĭ-care comună din Ardealŭ și vorbesce cu elŭ, va constata, că poporulŭ dice „împĕratŭ,“ pentru că acesta îi este terminulŭ obicĭnuitŭ.

Mĕ mirŭ, de ce se acață acusatorul publicŭ de acestŭ terminŭ și ce vré sĕ dică prin asta. Căcĭ cu cuvinte marĭ, după modesta mea părere, nu se potŭ seduce spiritele. Noi, d-lorŭ jurațĭ, suntemŭ cetățenĭ serioșĭ și maturĭ, avemŭ gândire liberă. Noi nu putemŭ fi dușĭ în rătăcire prin frase góle. — Dér sĕ mergemŭ mai departe. D-lŭ acusatorŭ publicŭ afirmă, că luptele naționalităților suntŭ de o astfelŭ de natură și țintescŭ într'acolo, ca sĕ bată iculŭ între țéră și Tronŭ. Când am audit'o acésta, m'am întrebatŭ ce este asta? Cum s'ar puté presupune, că noi Românii, carĭ numĕ-

---

tea și când vĕdù, că nu mai era nimicŭ la îndemână, cumpĕrà monopolu cârcĭ măritului și alŭ accisului, apoi luà în arêndă până chiar și poliția și justiția... se întovĕrășì cu hoții de codru și tâlharii de orașŭ, jefuindŭ astfelŭ de-a dreptulŭ și cu ajutorulŭ bandelor sale biata țéră. O stórse timpŭ de trei anĭ, încâtŭ îșĭ agonisì în acestŭ scurtŭ timp dece moșióre și vreo două familii de țiganĭ robĭ, vii și case etc....	cămară nu mai rĕmăsese nimicŭ de furatŭ, cumpĕrà mai ântêiu *calemulŭ vinăriciului*, alŭ *oieritului* și mai în urmă *Cuzmetul* Spătăriei, și astfelŭ unindu-se cu hoții și tîlharii de drumurĭ, despuià țéră în tóte modurile, mai multŭ de trei anĭ, până ce îșĭ cumpĕrà vre-o dece moșii, câte-va familii de Țiganĭ, case, vii și altele etc... p. 604.

Trecemŭ peste o citațiă „după V. Alexandri“ — aicĭ citéză celŭ puținŭ — despre ierarchia boeréscă în Muntenia și Moldova, luată din întroducerea la scrierile lui Costache Negruzzi, și câte-va pagine proprii, menite sĕ acopere urma plagiatorului, și revenimŭ la unŭ rĕvașŭ copiatŭ ca și celŭ din capitolulŭ primŭ, ce nu 'l-am mai citatŭ:

Alexi.	Filimonŭ.
„Archonŭ bane!“ așa sună acestŭ rĕvașŭ: „sĕ vii îndată la curtea domnéscă, căcĭ avemŭ să'țĭ spunemŭ o taină,“ și era subsemnatŭ: „Eu Ivan George Caragea.“ p. 306.	„Archonŭ Bane, mâne diminéța sĕ vii la Curte, căcĭ am sĕ'țĭ vorbescŭ ceva tainicŭ. Iónŭ Gheorge Caragea.“ p. 606.

După ce d-lŭ Theochar Alexi plagiéză astfelŭ pe Filimonŭ, se întrerupe aicĭ și pune dela dênsulŭ câte-va șire, mărturisindŭ că narațiunea din capulŭ sĕu o scrie: „*Permiteți-ne sĕ întrerupemŭ pe câteva momente firulŭ narațiunei* **nóstre**“ — și liniștitŭ, că cetitorii 'lŭ vorŭ crede, deschide ér pe Filimonŭ și copiază mai departe:

Alexi.	Filimonŭ.
Intre casele lui Resch și vechia casă disă a lui Momolu se ridica în timpurile lui Caragea Vodă reședința cea nouă, care se clădise în loculŭ palatului din délulŭ Spirei, arsŭ în anulŭ 1813. — Architectura acestorŭ clădirĭ nu era de nicĭ unŭ sistemŭ pronunțatŭ etc. p. 306.	Pe spațiulŭ de pămêntŭ ce se cuprinde astădĭ între casele lui Resch giuvaergiulŭ și vechia sală a lui Momolo, era clădită pe timpulŭ lui Caragea noua reședință domnéscă ce înlocuise pe cea vechiă din délulŭ Spirei, arsă la 1813. — Architectura acestui palatŭ era vagă și nedeterminată etc. p. 609.
„Ea nu'lŭ voeșce, așa-i?	„Și ea nu-lŭ voeșce, nu este așa?“.
„Așa-i cum dicĭ, Măria Ta!“.	„Tocmai așa, precum dicĭ Măria Ta“.
„Ei bine, Archon Bane“, dise acum Caragea cu unŭ zîmbetŭ falsŭ și dispretuitorŭ, „acum viu eu la tine și votresc pe fiiă-ta și credŭ, că mie vei trebui sĕ mĭ-o dai“.	„Ei bine, Archon Bane“, dise Caragea cu unŭ zîmbetŭ plinŭ de rĕutate și de disprețŭ, „acum viu eu de țĭ-o cerŭ și cată sĕ mĭ-o dai“.
„Ițĭ dau averea, îțĭ dau viéța...	„Ițĭ dau viéța, îțĭ dau totŭ ce am după sufletulŭ meu, ér pe dênsa nu“.
„Nu cerŭ eu d'al de astea!“.	
„Dér pe fiiă-mea nu pot sĕ țĭ-o dau!“.	
„Nu!?“.	
„Nu, Măria-ta!“.	„Nu, Măria ta“.
„Acum ințelegŭ unde te dóre capul. Și tu eștĭ unulŭ din tagma boerilor rĕsvrăritorĭ, nicĭ ție nu țĭ-am făcut pe plac, dér nu te juca cu mine. Nu te împotrivi voinței mele. Ațĭ uitatŭ totŭ, ai uitatŭ D-ta, Archon Bane, că padișahul mĭ-a încredințat sabia și satîrulŭ, ca sĕ vĕ sdrobescŭ ósele, décă ațĭ îndrăsni cumva sĕ cârtițĭ în contra mea“?	„Acum ințelegŭ mai bine turburarea ta de adinéorĭ; eștĭ și tu din *tarafulŭ* boerilorŭ *zavergii*. Nu te juca însĕ; nu cuteza a te pune cu mine. Tremură de rĕsbunarea mea. Nu scii óre, n'ațĭ învĕțatŭ voi încă, cum că Padișahulŭ mĭ-a datŭ mie sabiă și topuz, ca sĕ vĕ sfărîmŭ ósele când vĕ vețĭ rĕsvrăti?
„Șciu, Măria ta, o șciu prea bine, dér eu nu sunt rĕsvrătitorŭ ci sunt unŭ părinte sĕrmanŭ și de plânsŭ“. p. 315—316.	„Șciu prea bine, Măria ta, dér eu nu sunt zavergiu, ci unŭ sĕrman părinte, care 'șĭ apĕră pe mica sa fiică“. p. 738.
„Către ce feliu de nenorocire voescĭ sĕ-'țĭ aperĭ pe copila ta?“	„Și care este nenorocirea, de care voescĭ a o apĕra?“
„Către nenoroci-	„Este aceea de

rămŭ aici în Ungaria 3 milióne de suflete şi cari avemŭ unulŭ şi acelaşŭ interesŭ cu naţiunea maghiară, de a puté trăi fericiţi în acéstă patriă, noi sĕ batemŭ iculŭ între noi şi casa domnitóre? Căci dóră şi noi suntemŭ fii ai acestei patrie; mĕ dóre, că d-lŭ acusatorŭ publicŭ pe noi Românii şi pe celelalte naţionalităţi nu le privesce de buni patrioţi. Acesta e celalaltŭ punctŭ, cu privire la care, în numele naţiunii române, trebue sĕ respingŭ acusaţiunea.

Preşedintele: Rogŭ pe domnulŭ advocatŭ a se declara numai în numele sĕu propriu, ér nu în numele unei naţiuni.

Coroianu: Ilustre d-le preşedinte, cerŭ scusele, că în mijloculŭ reflexiunilor ce am avutŭ datorinţa de a le face, aşŭ fi trecutŭ póte marginile; îmi voiu da silinţă, sĕ fiu pe câtŭ se póte de obiectivŭ.

Mai este încă unŭ punctŭ: Cultura comună. Cu toţii dorimŭ, ca copiii noştri sĕ înveţe carte şi tuturorŭ ni-ar plăcé ca cultura sĕ se rĕspândéscă în tóte unghiuleţele. D-lŭ acusatorŭ publicŭ s'a exprimatŭ, că noi am privitŭ totulŭ cu ochi rĕi. Şi acésta îşi are causa sa, care nu se ţine în cadrulŭ acestei afaceri, şi care, ca sĕ mĕ exprimŭ în douĕ cuvinte, este aceea, că noi vedemŭ într'însa tendenţa de a maghiarisa deosebitele naţionalităţi.

Mai este încă o împregiurare, la care în specialŭ mĕ rogŭ de atenţiunea domnilorŭ juraţi. — Aveţi bunĕtate şi nu luaţi în nume de rĕu d-lui acusatorŭ publicŭ, că atunci, când şi-a terminatŭ discursulŭ, a uitatŭ de sine. Eu aşa credŭ, că convingerea este aceea ce e în stare a crea unŭ resultatŭ în asemene lucruri, ér nu ameninţarea séu nu sciu ce dorinţă, prin care se vatĕmă şi acele împregiurări, pe care le prescrie legea.

Aceste suntŭ punctele, pe care d-lŭ acusatorŭ publicŭ le-a expusŭ cu graiulŭ şi care se abatŭ dela basa actului de acusă. Acum sĕ vedemŭ meritulŭ adevĕratŭ alŭ lucrului. (Va urma.)

SCIRILE DILEI.

Fundaţiunea „Prinţulŭ de corónă Rudolfŭ," administrată de consistorulŭ archidiecesanŭ românŭ gr. or., a ajunsŭ, prin cumpărare, în proprietatea unei case în Vâlcele (Elöpatak), alŭ cărei venitŭ e destinatŭ pentru o mai bună dotaţiune a preotului românŭ gr. or. de acolo. Serviciulŭ divinŭ alŭ poporaţiunei române gr. or. se ţine în Biserica zidită pela 1850 de principele Miloşŭ Obrenovici alŭ Serbiei, ca semnŭ de recunoscinţă pentru reînsănĕtoşarea sa la băile din Vălcele.

* * *

Academia română a datŭ d-rei Elena Sevastos premiulŭ întâiu de 5000 lei pentru o lucrare asupra „Nuntei la Români." La acelaşŭ concursŭ a luatŭ parte şi d. Fl. Marianŭ din Bucovina. D-sa a fostŭ premiatŭ cu 2000 lei. D. Marianŭ este membru alŭ Academiei, ér d-ra Elena Sevastos profesóră la Iaşi şi studentă a facultăţii de litere din acelŭ oraşŭ. Scrierea d-rei Sevastos e fórte importantă. Ea cuprinde unŭ studiu comparativŭ de moravuri.

* * *

Eri s'a deschisŭ esposiţiunea de obiecte de industriă casnică întocmită de reuniunea săséscă de femei din cerculŭ Ţĕrei Bârsei, în sala de şedinţe a sfatului din locŭ. Deschiderea s'a făcutŭ prin presidenta d-na Lotte Lurtz cu o vorbire, în care dise că scopulŭ esposiţiunei este încuragiarea industriei casnice prin vêndarea obiectelorŭ espuse, şi astfelŭ promovarea bunăstărei poporaţiunei rurale săsesci.

* * *

Revista militară, ţinută la 25 Aprilie n. cu trupele din garnisóna Vienei pe loculŭ numitŭ Schmeltz, a fost strălucită, precum spune o telegramă din Viena. Maiestatea Sa monarchulŭ, toţi archiducii, precum şi membrii representaţiilorŭ streine au fostŭ de faţă. Cu acéstă ocasiune, căpitanulŭ Rudolf de Hänsler dela regim. 84 de infanteriă îndată ce trecŭ de Maiestatea Sa defilândŭ, cădŭ josŭ şi muri. Fusese lovitŭ de dambla.

* * *

Societatea „România Jună" din Viena cu diua de 1 Maiu n. 1888 îşi va schimba locuinţa, precum ne comunică, în: IX Pelikangasse 15.

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei."

Făgăraşŭ, 24 Aprilie 1888.

Reverend. d-le Canonice! Limba mea nu este în stare a vĕ enumera meritele, ba mĕ simţŭ cuprinsŭ de óre-care sfială şi când cugetŭ numai că nu voiu fi în stare nici a vĕ esprima de ajunsŭ recunoscinţa ce vi-o datorămŭ preoţimea acestui Vicariatŭ. Suntŭ trei ani acuşi, Rev. d-le canonice, de când o afacere particulară m'a dusŭ la reşedinţa Escelenţei Sale Prea Sânţitului şi Prea Bunului nostru Archiepiscopŭ în Blaşiu, acolo, Reverend. d-le canonice şi stim. fraţi, am avutŭ fericirea de a audi din însaşi gura Pré Sânţitului nostru Archiereu mângăiătórele cuvinte:

„Fiiule! Prea meritatulŭ vostru şefŭ, dibaciulŭ vostru conducĕtorŭ, peste puţinŭ timpŭ va fi remuneratŭ pentru resultatele mulţămitóre ale activităţii Sale, câştigate pe terenulŭ bisericescŭ, scolasticŭ şi socialŭ." Ĕtă, Rev. d-le Canonice, că ochiulŭ agerŭ şi pĕtrundĕtorŭ alŭ Exelenţiei Sale de multŭ, de multŭ desemnase în persóna Reverenţiei Vóstre, o persónă vrednică, la ocuparea unei demnităţi însemnate în apropierea Exelenţiei Sale, căci abia espiră trei luni de când prin trecerea la cele eterne a fericitului în Domnulŭ repausatŭ de piă memoriă Revendisimului D-nŭ Canonicŭ Temoteiu Cipariu, devenindŭ vacantŭ unŭ statŭ canonicalŭ, Exelenţia S'a spre mulţămirea tuturorŭ se şi grăbi o Vĕ propune, a Vĕ recomanda Inaltului Ministeriu. Şi óre ce a voitŭ, Rev. D-le Canonice, a arăta Exelenţa S'a prin acéstă grabnică recomandare? Ce alta decâtŭ a arăta cumcă cu rara S'a înţelepciune şi cumpănire, scie asemenea unui conducĕtorŭ genialŭ a alege pentru fie-care posiţiune puterea corĕspundĕtóre, — ce alta decâtŭ a arĕtatŭ, cumcă în părintéscă S'a îngrijire scie a remunera ostenelele fiilorŭ sĕi după meritŭ, ce alta decâtŭ a arăta, cumcă turma cuvêntătóre voiesce a o încunjura cu păzitori neobosiţi; capabili şi resoluţi, — şi acestea adevĕruri lucescŭ din trecutulŭ Reverenţiei Vóstre.

Permiteţi-mi, Stimaţi în Christosŭ Fraţi, ca în numele tuturorŭ cu recunoscinţă fiască sĕ esprimŭ câteva cuvinte de adio multŭ stim. şi multŭ iubitului nostru fostŭ şefŭ. Primesce déră, Rev. D-le Canonice, espresiunea felicitărilorŭ nóstre sincere la ocuparea înaintatei demnităţi canonicale, la care te-au avêntatŭ meritele adevĕrate ce le-ai câştigatŭ pe terenulŭ bisericescŭ şi socialŭ întru gavernarea acestui vicariatŭ cu o desteritate specialŭ pastorală. Primesce Rev. d-le Canonice, te rugămŭ a primi votulŭ de recunoscinţă eternă, ce ţi datorimŭ preoţimea acestui vicariatŭ şi cari astădi 'lŭ depunemŭ înaintea Reverenţii Vóstre. Primesce votulŭ nostru de promisiune, că vomŭ urma totdéuna părintescilorŭ Vóstre învĕţături şi că vomŭ urma urmelorŭ Vóstre celorŭ luminóse convinşi fiindŭ că aşa vomŭ păstra cu onóre numele Vostru. Şi după ce Provedinţa vĕ va conduce în pace la ocuparea demnităţii canonicale, Te rugămŭ Rev. dle Canonicŭ a împărtăşi şi Escelenţiei Sale Pré Sânţitului nostru Archiereu aderinţa nóstră nestrămutată cătră Pré Sânţitulŭ scaunŭ Archiepiscopescŭ, ascultare şi supunere canonică necondiţionată, recunoscinţa nóstră fiască şi în fine te rugămŭ ferbinte a'i descoperi şi aceea, că preoţimea acestui vicariat se simte mândră şi fericită de părintésca îngrijire a Escelenţiei Sale, care precum totdéuna aşa şi acum ne-a arĕtat'o rĕsplătindŭ pre de o parte ostenelele Rev. Vóstre după meritŭ, ér de altă parte provĕdêndu-ne cu unŭ altŭ conducĕtorŭ, cu unŭ altŭ şefŭ în persóna Rev. D-nŭ Vicarŭ Basiliu Raţŭ, care este o persónă demnă de tótă încrederea nóstră care este demnŭ a ocupa scaunulŭ antecesorului sĕu, şi despre care suntemŭ convinşi că va sci conduce afacerile nóstre bisericesci şi scolastice asemenea antecesorului sĕu. Profitŭ cu plăcere de acéstă ocasiune spre a da espresiune simţĕmintelorŭ sufletului meu simţĕminte curate de stimă, de simpatiă şi iubire, cari punŭ pe buzele mele cuvintele: Adio, scumpulŭ nostru conducĕtorŭ! multŭ iubitulŭ nostru fost şefŭ! bravulŭ nostru conducĕtorŭ. Adio sĕ trăiţi la mulţi şi fericiţi ani, Rev. Dle Canonicŭ, sĕ trăiţi."

Până aici vorbirea părintelui Gavrilŭ Cornea. Totŭ în aceea di Rev. dnŭ Vicarŭ s'a întorsŭ la Reghinŭ spre a'şi isprăvi afacerile în urma cărora se va reîntórce la Făgăraşŭ, ceea ce o dorescŭ din inimă ca Dumnedeu sĕ-lŭ aducă în pace şi în deplină sănĕtate în mijloculŭ nostru. r.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Budapesta, 28 Aprilie. Camera deputaţilorŭ a primitŭ proiectulŭ militarŭ.

Berlinŭ, 28 Aprilie. Starea generală a împĕratului se îmbunĕtăţesce vĕdêndŭ cu ochii.

Parisŭ, 28 Aprilie. Camera deputaţilorŭ a verificatŭ alegerea lui Boulanger ca deputatŭ în Dordogne. Boulanger a refusatŭ mandatulŭ. La 15 Maiu se duce în departamentulŭ de nordŭ ca sĕ mulţăméscă alegĕtorilorŭ.

Bordeaux, 28 Aprilie. Preşedintele republicei Carnot a sositŭ după amédŭ. Intrarea 'şi-a făcut'o între salve de artileriă şi în sunetele clopotelorŭ. I s'au făcutŭ ovaţiuni grandióse.

Belgradŭ, 28 Aprilie. Fóia oficială publică numele noului cabinetŭ. Adi urméză disolvarea Scupcinei. Preşedintele acesteia a declaratŭ, că prin demisiunea cabinetului, înţelegerile cu partida radicală nu mai esistă. Constituirea noului cabinetŭ face o impresiune generală nefavorabilă.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 14 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românesci	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'ori . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcesci . . .	„	11.32	„	11.37
Imperiali	„	10.32	„	10.87
Galbini	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesci . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Aprilie st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.55
Renta de hârtiă 5%	86.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.90
Bonuri rurale ungare	104.90
Bonuri cu clasa de sortare	104.50
Bonuri rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.20
Bonuri cu cl. de sortare	104.
Bonuri rurale Transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	103.50
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	274.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	273.60
Galbeni împĕrătesci	5.96
Napoleon-d'ori	10.03½
Mărci 100 împ. germane	62.22
Londra 10 Livres sterlinge	126.80
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	122.10
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.—
Renta de hârtiă austriacă	78.95
Renta de argintŭ austriacŭ	80.50
Renta de aurŭ austriacă	110.
Losuri din 1860	133.60
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	867.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

rea de-a o vedé în braţele unui ciocoiu făţarnicŭ, care a începutŭ cariera sa ca argat şi care astădi a devenitŭ biciulŭ ómenilorŭ cinstiţi. Da, Măria-Ta, poruncesce sĕ mi se tae capulŭ séu sĕ mĕ sugrume de gâtŭ — cum s'au mai sugrumatŭ atâţi mari de boeri români, însĕ nu cere dela mine, ca sĕ ducŭ de bună voiă pe fiă-mea în braţele acestui monstru, care suge sângele din vinele sĕrmanului poporŭ."

p. 316.

a o vedé în braţele unui ciocoiu mârşavŭ, care şi-a începutŭ meseria dela lingĕtorŭ de talere şi mergêndŭ din mârşeviă în mârşeviă, a ajunsŭ astădi biciulŭ ómenilorŭ cinstiţi şi alŭ ţĕrei întregi. Da, Măria Ta, poruncesce mai bine sĕ îmi tae capulŭ séu surghiunesce-mĕ ca pe atâţi alţi boeri pământeni ai ţĕrii; ér nu cere dela mine sĕ dau de bună voia mea pe fiă-mea acelui neomenos, care prădă pe vĕduvă şi sĕracŭ fără cea mai mică mustrare de cugetŭ."

p. 738—739.

Credemŭ că după atâtea probe nu va mai rĕmâné nimenui nici umbră de îndoială, că d-lŭ Theocharŭ Alexi nu este lagiatorŭ. Décă dênsulŭ a credutŭ, că publiculŭ cetitorŭ românŭ este ignorantŭ, că nu cunósce nici măcarŭ literatura română — căci altfelŭ nu ar fi îndrăsnitŭ sĕ se arate lumii cu pene streine — convingă-se că s'a înşelatŭ! Ce-i bunŭ la dênsulŭ nu-i alŭ dênsului şi ce-i alŭ dênsului nu-i bunŭ!

Romanulŭ lui Filimonŭ a rĕmasŭ precum şciutŭ este, nesfârşitŭ. Décă d-lŭ Alexi ar fi completatŭ scrierea lui Filimonŭ, silindu-se sĕ scrie în spiritul lui şi-ar fi putută câştiga unŭ meritŭ. Dér eu stau la îndoială că ar fi fostŭ destoinicŭ pentru acéstă lucrare, căci ce poţi aştepta dela unŭ scriitorŭ, care alături cu zugrăvirile esacte despre vremuri ca ale lui Filimonŭ, tipăresce descrieri de soiulŭ acesta:

„Pe masă se vedea: unŭ jocŭ de cărţi rĕspândite, unŭ şah cu figurile asemeni rĕspândite, mai multe cărţi de cetitŭ care deschise care închise, foi de hârtii scrise şi nescrise, cernélă, condeie, tocuri de condeie, o maşină de ceaiu, o sticluţă de spirtŭ, ghete, mănuşi, o batistă — acest inventarŭ." (I. p. 4.)

Séu face portretulŭ următorŭ:

„Ea nu numai că întrecea cele trei-deci de frumseţi, cerute dela o femeiă, adecă nu numai că era înaltă una, cu pĕrulŭ supţirelŭ două, cu ochii mari trei, cu buzele rumene patru, cu peliţa fină cinci, cu dinţii ca de fildişi şése şi încă tóte celelalte douĕ-deci şi patru de daruri, cari mai suntŭ în urmă, dér afară de astea mai avea şi o căutătură blândă, unŭ rîsŭ argintiu, şi o faţă atâtŭ de atrăgĕtóre încâtŭ"... (I. p. 17.)

Ce pĕcatŭ pentru garderoba romanţierilorŭ viitori, că au rĕmasŭ necunoscute „celelalte douĕ-deci şi patru de daruri, cari mai suntŭ în urmă"!

Plagiatulŭ este simptomulŭ impotenţei intelectuale. Décă are şi trecere, mai dovedeşce, că şi cetitorii îşi meritŭ scriitorii, ce-i au. A tăcé în faţa acestorŭ apariţii, ar însemna, că privesci nepăsătorŭ la infectarea atmosferei literare. Infecţia ucide. Deci se cuvine sĕ descoperimŭ lumei tainele de atelierŭ ale acestorŭ scriitori, ce credŭ şi spunŭ fără ruşine că plagiatulŭ „va face epocă"....

G. B. Duică.

P. S. „Poşta Română" a d-lui Alexi, cuprinde întrunŭ articolŭ mai nou şirele:

„Veniţi sĕ producemŭ, sĕ clădimŭ, sĕ punemŭ pétră de pétră la castrele(!) în care sĕ se adăpostéscă sciinţa, cultura nóstră. Mai târdiu vomŭ puté dărîma ceea ce ni se va părea nepotrivitŭ séu nedurabilŭ adi, însĕ avemŭ mai mare lipsă de clăditori decâtŭ de destructori, ér de dĕrîmători nepricepuţi sĕ ne feréscă Dumnedeu acum şi în viitor".

Adecă: décă scriu versuri rele, décă plagiezŭ romane — de cari au începutŭ unii a spune, că suntŭ „nepotrivite" séu „nedurabile" — primiţi-le, cetiţi-le, căci altfelŭ n'aveţi ce ceti. Sĕ alegeţi după ce vĕ veţi îngloda şi mai rĕu în noroiulŭ literarŭ, ce vi-lŭ aşternemŭ în cale — eu şi cutare şi cutare....

Se caracteriséză!

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ȡiarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zérnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zérnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre30 minute séra.

Móra cu vaporŭ de vălțuitŭ (becheluitŭ) a lui Martin Fromm în Brașovŭ.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.